

Statens vegvesen

Miljøverndepartementet
postmottak@md.dep.no

Behandlende enhet:
Region øst

Saksbehandler/innvalgsnr:
Birgitte Akerhaugen - 24058291

Vår referanse:
2013/104678-001

Deres referanse:

Vår dato:
09.09.2013

Høringsuttalelse - Forslag til endring i rettsgebyrloven, tinglysingsloven, kraftledningsregisterloven m.m.

Statens vegvesen er i utgangspunktet ikke høringsinstans for forslaget til endring av rettsgebyrloven, tinglysingsloven m.fl. Miljøverndepartementet har imidlertid bedt høringsinstansene vurdere fritaksbestemmelsene i rettsgebyrloven, og vi tillater oss derfor å komme med en uttalelse om dette. Vår uttalelse er hovedsakelig knyttet til dagens krav om tinglysingsgebyr ved egenerklæring av veggrunn med hjemmel i tinglysingsloven (tingl) § 38 b, men også til spørsmålet om fortsatt gebyrfritak for sammenslåinger og sletting av heftelser.

Om tingl § 38 b

Egenerklæring av veggrunn med hjemmel i tingl § 38 b er gebyrbelagt.

Tingl § 38 b kom inn i tinglysingsloven etter at delingsloven trådte i kraft 1. januar 1980, se Ot.prp.nr.48 (1980-1981). Kravet om at også veggrunn skulle registreres utløste et behov for enkle rutiner for dette arbeidet. Tingl § 38 b ga nødvendig hjemmel for oppretting av ny eiendom i tilfeller der det var vanskelig eller umulig å fremskaffe dokumentasjon for det opprinnelige ervervet. Det ble samtidig vedtatt endringer i panteloven § 1-11 og delingslovens bestemmelser om fradeling av grunn til veg og jernbane for å forenkle vegregistreringsprosessene.

Det var forutsatt at veggrunn og enkelte andre typer offentlig eiendom skulle kunne registreres bare i GAB. I Ot.prp.nr.48 (1980-1981) pkt. 3.2 beskrives fremgangsmåten for slik registrering: "I stedet for å opprette egne grunnboksblad, bør slike erverv tinglyses som heftelse på den avstående eiendom. [...] Derved oppnår man at de eiendommer som er "uvirksomme" i tinglysingsmessig betydning, ikke opptar unødig plass i grunnbøkene."

Sitatet gjenspeiler det faktum at grunnbøkene var det vi hadde av eiendomsregister i 1980. Det var derfor naturlig at egenerklæringshjemmelen ble tatt inn i tinglysingsloven. Den ble da også omfattet av tinglysingslovens gebyrbestemmelser, men det var et uttalt formål å holde

Postadresse
Statens vegvesen
Region øst
Postboks 1010
2605 Lillehammer

Telefon: 02030
Telefaks: 61 25 74 80
firmapost-ost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Østensjøveien 34
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

kostnadene knyttet til registreringsarbeidet på et minimum. Dokumentavgiften beregnes derfor med minstesats når vegeiendommer egenerklæres med hjemmel i tingl § 38 b.

Situasjonen i dag

I dag har matrikkelen overtatt som sentralt eiendomsregister. Matrikkelloven har egne bestemmelser om egenerklæring, og de fleste grense- og arealendringer som gjelder veggrunn gjennomføres nå ved ren matrikkelføring, uten at det sendes krav om tinglysning og påløper tinglysningsgebyr og dokumentavgift.

Eierskapsendring ved omklassifisering av veggrunn skjer ved navneendring, som er fritatt for tinglysningsgebyr med hjemmel i veglova § 52 2. ledd i de tilfeller der vegeiendommen er grunnboksregistrert.

Erverv av hel eiendom med påstående bebyggelse håndteres etter de vanlige reglene om overdragelse av eiendom, normalt ved at det utstedes skjøte som tinglyses. I slike tilfeller beregnes det vanlig dokumentavgift.

Tingl § 38 b brukes fortsatt en del, men nå i hovedsak for å få endret grunnbokshjemmelen til resteiendommene som fortsatt ligger i vegene mange steder. Dette er ofte små eiendommer, iblant bare sirkeleiendommer på noen få m² som er lagt inn i matrikkelkartet med fiktive grenser fordi de fortsatt eksisterer som grunnboksregistrerte enheter. Arbeidet med å få disse eiendommene slått sammen med de ikke-tinglyste vegenhetene kan være tidkrevende, men oppfattes som en viktig del av prosessen med å få gode og pålitelige kart og eiendomsregistre, og dermed som samfunnsnyttig. I tillegg reduserer det tiden som brukes i senere forvaltning av vegeiendommene. Imidlertid er egenerklæringer i dette arbeidet altså gebyrbelagt, i motsetning til de fleste andre prosesser i eiendomsforvaltningen.

Som et eget moment kan nevnes at ikke alle som arbeider med vegforvaltning er klar over at eierskapsendring ved omklassifisering er fritatt for gebyr, mens egenerklæring etter § 38 b er gebyrbelagt. Vi ser ikke sjelden at tingl § 38 b benyttes i saker der rett navneendringsbestemmelse er veglova § 52 2.ledd. Dette er for så vidt et spørsmål om opplæring i egne rekker, men det oppleves likevel som et utslag av dårlig samsvar mellom lovbestemmelser med relativt likt virkeområde.

Gebyret vi blir avkrevd er ikke stort i hvert enkelt tilfelle. Gebyrkravet medfører imidlertid en del arbeid, noe for Tinglysingen, men langt mer for vår regnskapsavdeling, særlig fordi Tinglysingens fakturasystem ikke henviser til sak/saksbehandler hos oss. Regnskapsavdelingen bruker derfor tid på å finne rett attestant. Vi har ingen tall som viser tidsbruk og kostnader knyttet til dette, men tillater oss å tro at bortfall av gebyr i dette tilfellet vil ha større positiv enn negativ samfunnsøkonomisk effekt.

Sett fra vår side hadde det følgelig vært ønskelig at bruk av tingl § 38 b var fritatt for gebyr.

Gebyrfritaket ved sammenslåing og sletting av heftelser

Gebyrfritaket er i disse tilfellene begrunnet med at det er ønskelig å få slettet «overflødige» matrikkelenheter og uvirksomme heftelser fra matrikkel og grunnbok. Vi mener det er viktig å beholde disse gebyrfritakene.

Panteheftelser i grunn som erverves til veg faller automatisk bort, pantel § 1-11. Det samme gjelder imidlertid ikke andre tinglyste heftelser. Ved fradelinger etter matrikkelloven håndteres slike heftelser i oppmålingsprosessen, men slik var det ikke tidligere. En viktig årsak til at oppryddingsarbeidet på veggrunn er tidkrevende, er at mange av de gamle og tinglyste eiendommene som ligger i vegene ligger der *nettopp* fordi de er beheftet med ulike servitutter. Disse må avlyses før eiendommene kan slås sammen med veggrunnen, og vi må i den sammenheng følge de samme avlysningsprosedyrene som alle andre.

Det skjer iblant at vi lar eiendommer bli liggende som de er fordi vi ikke kan forsvare kostnadene det medfører å få avlyst alle heftelser. Et nytt gebyr for sletting av heftelser og/eller sammenslåinger kan i verste fall gi flere slike tilfeller.

Konklusjon

Vi ber om at gebyrfritaket ved sammenslåing av enheter og fritaket ved sletting av heftelser opprettholdes.

Vi ber i tillegg om at det vurderes å innføre gebyrfritak ved bruk av tingl § 38 b.

Eiendomsseksjonen
Med hilsen

Birgitte Akerhaugen
rådgiver